

Received: July 20, 2023

Revised: August 9, 2023

Accepted: August 15, 2023

การศึกษาความสัมพันธ์การรับรู้และทัศนคติการทุจริตทางวิชาการในความเป็นพลเมืองของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

A Study of the Correlation Perceptions and Attitudes of Academic Corruption
in Citizenship of University Students in Bangkok

สุรเดช อะสีพงษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suradet.as@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตทางวิชาการในฐานะพลเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตของนักศึกษาตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้ ประสบการณ์ที่เคยพบเจอ ความพร้อมหรือการปกป้องตนเอง และทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริต วิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยผสม ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล โดยได้รวบรวมจำนวน 400 ชุด และวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสนทนากลุ่ม จำนวน 20 ราย ในประเด็นแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในความเป็นพลเมืองด้านการต่อต้านการทุจริต ของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีความรู้และการตระหนักถึงปัญหาการทุจริตโครงการของรัฐอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.99) และมีทัศนคติต่อการทุจริตที่ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.37) 2) มีความแตกต่างในการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตของนักศึกษาตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน และ 3) ความสัมพันธ์ที่มีทิศทางระหว่างระดับการรับรู้การทุจริตและการยอมรับการทุจริต ทัศนคติต่อการทุจริต และประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ที่มีทิศทางตรงกันระหว่างการรับรู้การทุจริตและการยอมรับการทุจริต สรุปได้ว่านักศึกษาที่มีการยอมรับการทุจริตน้อยลงและมีการรับรู้เกี่ยวกับการทุจริตน้อยลงโดยมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติต่อการทุจริตที่สูงขึ้น

คำสำคัญ: ความเป็นพลเมือง การทุจริตทางวิชาการ การรับรู้และทัศนคติ

บทความประเภท: บทความวิจัย

A Study of the Correlation Perceptions and Attitudes of Academic Corruption in Citizenship of University Students in Bangkok

Suradet Asipong

Suan Sunandha Rajabhat University

Suradet.as@ssru.ac.th

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the perceptions and attitudes of academic corruption in citizens of university students in Bangkok. 2) To compare students' perceptions and attitudes of corruption according to different personal factors and 3) to study the relationship between their perceived level, experience, readiness or self-protection, and students' attitudes toward corruption. Mixed research method is used, between quantitative research and qualitative research by using questionnaires to collect 400 data and focus group discussions of 20 people on the issues of promoting morality in citizenship anti-corruption of students of universities in Bangkok. The results show that 1) University students in Bangkok has high levels of awareness and awareness of corruption in government projects (Mean = 3.99) and moderate attitudes toward corruption (Mean = 3.37). 2) There are differences in perceptions and attitudes towards corruption among students according to different personal factors. 3) There is a positive correlation between the level of corruption perception and corruption tolerance, attitude towards corruption and experiences that have been encountered about corruption. There is a correlation between perception of fraud and acceptance of fraud. It is concluded that students with less corruption tolerance and less awareness of corruption tended to have higher corruption attitudes.

Keywords: Citizenship, academic corruption, perception and attitudes

Type of Article : Research Article

บทนำ

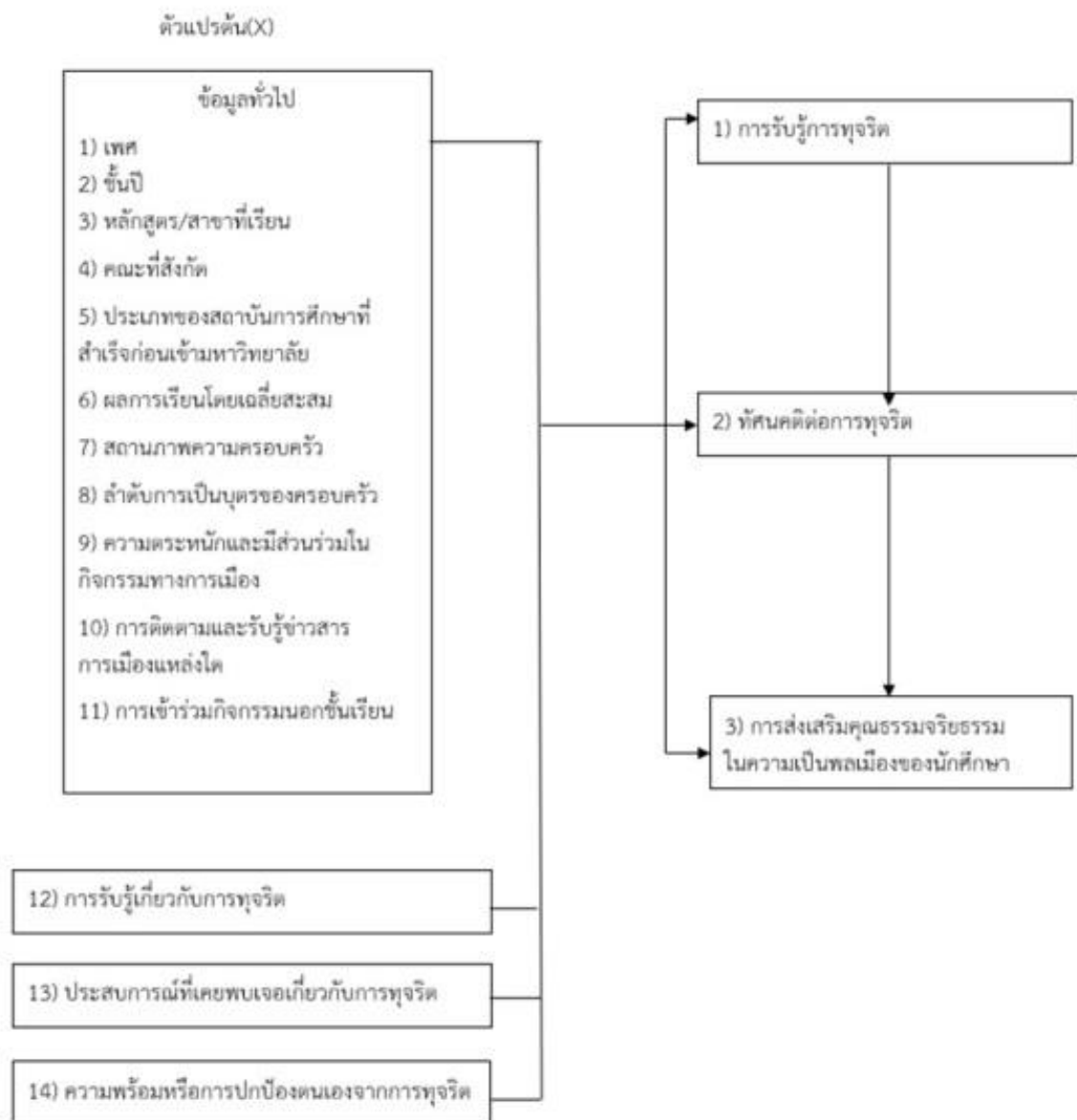
การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในสมัยปัจจุบันได้มีผลกระทบต่อการเจริญทางด้านเทคโนโลยี และการสื่อสารอย่างมาก การรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และศิลปวัฒนธรรมจากทั่วโลก ผ่านสื่อออนไลน์ เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย และแพลตฟอร์มอื่นๆ เช่น Facebook, Twitter, Instagram, YouTube เป็นต้น การสื่อสารที่มีความเร็วและความสะดวกส่งผลให้นักศึกษาสามารถมีการรับรู้ข้อมูลที่หลากหลายและมีความรู้ความเข้าใจที่มากขึ้นในระดับสากล และเกิดการแบ่งปันประสบการณ์และวิถีดำเนินชีวิตระหว่างเพื่อนร่วมโลกได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สำคัญที่สุดคือการมีค่านิยมทางวัตถุที่สูงขึ้นของนักศึกษาไทย ทำให้วิถีดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปและเกิดการแข่งขันในหลายด้าน เช่น การแข่งขันทางการศึกษา การแข่งขันอาชีพ เป็นต้น (Ardnaree & Utoomporn, 2023) โดยค่านิยมที่แตกต่างจากเดิมที่เน้นทางวัตถุมากกว่าจิตใจ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม การแสดงออกที่ผิดศีลธรรม ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นในสังคมไทยและมีการระบุนึกคิดเห็นจากประชาชน เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต การทุจริต การเสียสละและขาดความมีน้ำใจ ขาดความสามัคคี และขาดจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และการประพฤติผิดศีลธรรมอันดีงาม (Chapman & Lindner, 2016)

การทุจริตของนักศึกษาไทยเป็นปัญหาที่สำคัญและมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางการศึกษาและสังคมในประเทศไทย การทุจริตของนักศึกษาอาจเกิดขึ้นในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือแม้กระทั่งระดับอุดมศึกษา สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริตในนักศึกษาไทยคือความกดดันจากการแข่งขันที่รุนแรงในระบบการศึกษา นักศึกษาบางคนอาจต้องผ่านการสอบเข้าสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง และเพื่อให้ได้ผลการเรียนที่ดี ทำให้เกิดแรงจูงใจในการลอกเลียนแบบคำตอบหรือโกงในการสอบ ส่งผลกระทบที่สำคัญคือการเสื่อมถอยคุณภาพของการศึกษาและการเรียนรู้ (Baran & Jonason, 2020; Kornpetpanee, 2021) นอกจากนี้การทุจริตยังส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา และสร้างความไม่เชื่อมั่นในระบบการศึกษาทั้งในระดับบุคลากรและสถาบันการศึกษา (Thai Academic Integrity Network, 2018) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สังคมที่ให้ความสำคัญกับกินตามน้ำทำให้การทุจริตเป็นเรื่องปกติและมองว่าการทุจริตเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Nunkliang and Khumphiranont (2019) การทุจริตถูกมองว่าเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปในสังคมไทย การลอกข้อสอบและการลอกการบ้านถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติที่ไม่ผิดแปลกอะไร และแม้แต่เล่มวิทยานิพนธ์ก็สามารถหาคนรับจ้างทำหรือแก้ไขได้ ตลอดจนบทความวิจัยหรือวิชาการต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับว่าตนเองเคยทุจริต เช่นเดียวกับการศึกษาของ Oranuch et al., (2017) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนมากยอมรับว่าตนเองเคยกระทำความผิดผิดศีลธรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ โดยส่วนใหญ่เป็นการลอกแบบฝึกหัด และรองลงมาเป็นการทุจริตในห้องสอบ เปลี่ยนแปลงข้อมูลและไม่ซื่อสัตย์ในการทำรายงาน ทั้งนี้ สถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการฝึกสร้างคุณภาพและความซื่อสัตย์ให้นักเรียน แต่ในความเป็นจริง นักศึกษายังขาดคุณธรรมที่ควรมีอยู่ในหลาย ๆ ด้าน และภาวะเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของประเทศไทย เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบการศึกษา จำเป็นต้องให้ความสำคัญและใส่ใจในเรื่องความซื่อสัตย์ในการศึกษา ด้วยการสร้างมาตรฐานและกฎระเบียบที่เข้มงวด สนับสนุนการศึกษาเศรษฐกิจในเรื่องความซื่อสัตย์ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความซื่อสัตย์ในการทำงานวิจัยหรือโครงการสหกิจศึกษา เพื่อสร้างระบบการศึกษาที่มีความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือสูงขึ้นในประเทศไทย

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงและเมืองใหญ่ที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางการเมือง สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจในประเทศ นักศึกษาไทยที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานครถือเป็นเยาวชนส่วนหนึ่งที่กำลังเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และเป็นกำลังที่สำคัญของชาติต่อไป (Pienghatai et al., 2022) ตลอดจนกรุงเทพมหานครเป็นสถานที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมีสถาบันเชิงจริยธรรมต่าง ๆ มากมาย ซึ่งอาจส่งผลให้เยาวชนและนักศึกษามีพฤติกรรมต่าง ๆ ไปในทางที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย อาจส่งผลทำให้เกิดความเสื่อมถอยทางด้านศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมอันดีงาม เป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานคร (Koyram et al., 2022)

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนโดย Nakasrisung, V., Triudom, S., & Soisangwan, T. (2017) พบว่าคุณธรรมที่เยาวชนควรได้รับการพัฒนาประกอบไปด้วยวินัยที่มี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ วัฒนธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และ Nakasrisung et al., (2017) พบว่าเยาวชนเห็นความสำคัญของพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม โดยมีคุณสมบัติ เช่น ความมีเหตุผล ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความประหยัด ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความสามัคคีความยุติธรรม ความกตัญญู กตเวทีกการเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ และความสุภาพเรียบร้อย นอกจากนี้ เยาวชนยังเห็นว่าสถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของเยาวชน สอดคล้องกับงานของ Chaipayutham (2018) คุณธรรมที่เยาวชนควรได้รับการพัฒนาเร่งด่วนคือความมีวินัย ความรับผิดชอบ และความขยันหมั่นเพียร และเท่าที่ผ่านมาสถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของเยาวชนในระดับมาก สรุปได้ว่าการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนเป็นสิ่งสำคัญที่สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัวควรมีบทบาทในการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนายวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ วัฒนธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ อาจารย์สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตและสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย เช่น มหาวิทยาลัย ผู้ปกครอง และอาจารย์ การศึกษาเรื่องการรับรู้การทุจริตทางวิชาการในความเป็นพลเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่สำคัญในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีความเป็นพลเมืองที่ดีให้กับสังคม ซึ่งสามารถนำผลการศึกษาไปพัฒนานโยบายและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเติบโตและการพัฒนาทั้งในด้านวิชาการและคุณภาพชีวิตของนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ การรับรู้การทุจริตในนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากเป็นฐานะที่จำเป็นในการตระหนักและเข้าใจถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่ไม่เป็นคุณธรรมและไม่ซื่อสัตย์ เช่น การทุจริตในการสอบข้อสอบ การลอกข้อมูล หรือการกระทำที่ไม่สุจริตในการทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งผลการศึกษายังสามารถช่วยให้เข้าใจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเหล่านี้ เช่น ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการทุจริต ปัจจัยทางบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อความเสี่ยงของการทุจริต และปัจจัยทางองค์กรที่ส่งผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการรับรู้การทุจริตทางวิชาการในความเป็นพลเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมีผลต่อการพัฒนาทางสังคมและการสร้างสังคมที่เป็นศูนย์กลางของประเทศไทย นักศึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญในการสร้างพลเมืองที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้พลเมืองสามารถมีส่วนร่วมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างยั่งยืนและมีความสุข

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร โดยการแบ่งแยกปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้ ประสบการณ์ที่เคยพบเจอ ความพร้อมหรือการปกป้องตนเอง และทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริต

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยผสม คือ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรในการวิจัยคือ นักศึกษาภาคปกติทุกคณะทุกชั้นปีของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประชากรที่ใช้นั้นไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนของประชากร จึงใช้สูตรของ Cochran, W. G. (1977) ในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ($Z = 1.96$) และความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 5% ($e = 0.05$) และสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ($p = 0.5$) จากคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384.16 เพื่อป้องกันการผิดพลาด นอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลครบถ้วน โดยได้รวบรวมจำนวน 400 ชุดข้อมูล ทำการสุ่มตัวอย่างใช้หลักอาศัยความน่าจะเป็นวิธีสุ่มตัวอย่างเป็นแบบหลายขั้นตอน โดยขั้นที่ 1 เป็นการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มจำแนกเป็นคณะ และขั้นที่ 2 เป็นการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มตามหลักสูตรและเลือกแบบเจาะจงโดยวางหลักเกณฑ์เลือกหลักสูตรที่มีจำนวนนักศึกษามาก และให้กระจายแต่ละชั้นปีในแต่ละหลักสูตรให้ทั่วถึง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณคือแบบสอบถามและ ส่วนเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสนทนากลุ่มและประชุมปฏิบัติการในประเด็นแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในความเป็นพลเมืองด้านการต่อต้านการทุจริต ของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติ คือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมติฐานในการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงอนุมาน เช่น t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับการรับรู้การทุจริต และใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA (Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของชั้นปีหลักสูตร คณะที่สังกัด ประเภทของสถาบันการศึกษาที่สำเร็จก่อนเข้ามหาวิทยาลัย ผลการเรียนรู้โดยเฉลี่ยสะสม สภาพความเป็นอยู่ ลำดับการเป็นบุตรของครอบครัว การติดตามและรับรู้ข่าวสารการเมือง ความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต ประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต และความพร้อมหรือการปกป้องตนเอง นอกจากนี้ยังมีการใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต ประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต และความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริต และทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริต

ผลการวิจัย

1. การรับรู้และทัศนคติการทุจริตทางวิชาการในฐานะพลเมืองดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้การทุจริตทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีความรู้และการตระหนักถึงปัญหาการทุจริตโครงการของรัฐอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.99) ในด้านการดำเนินการของรัฐบาลและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในโครงการที่ซับซ้อน มีผลกระทบสูง และความเสียหายจากการทุจริตในโครงการรัฐมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และไม่มีที่ท่าทางลดลง เนื่องจากการทุจริตทางการเมืองอาจมีผลกระทบที่ร้ายแรงต่อสังคม โดยทัศนคติต่อการทุจริตของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.37) ซึ่งแสดงถึงการมองเห็นและการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์การทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและรับรู้ว่าการทุจริตอาจเกิดขึ้นทุกประเภทของหน่วยงานภาครัฐ

2. เปรียบเทียบการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร โดยการแบ่งแยกปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างในการรับรู้การทุจริตของนักศึกษาใน

มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครตามปัจจัยต่าง ๆ โดยภาพรวมแล้วกลุ่มนักศึกษาเพศหญิงมีการรับรู้การทุจริตมากกว่าเพศชาย และนักศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 มีการรับรู้การทุจริตมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ เมื่อพิจารณาตามสังกัดคณะ คณะครุศาสตร์มีการรับรู้การทุจริตมากกว่าคณะอื่น ๆ โดยกลุ่มนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคีรัฐบาลมีการรับรู้การทุจริตสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่น ๆ ตลอดจนนักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.95 และนักศึกษาที่มีสถานภาพของครอบครัวที่อยู่ร่วมกันมีการรับรู้การทุจริตมากที่สุด กรณีที่พิจารณาตามลำดับการเป็นบุตร พบว่า กลุ่มที่มีลำดับการเป็นบุตรคนโตของครอบครัวมีการรับรู้การทุจริตมากกว่ากลุ่มที่มีลำดับการเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาตามแหล่งการติดตามและรับรู้ข่าวสารการเมือง พบว่าแหล่งการสนทนาหรือพูดคุยมีการรับรู้การทุจริตมากกว่าแหล่งอื่น ๆ ซึ่งอาจแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การทุจริตและการติดตามและรับรู้ข่าวสารการเมือง

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ว่า ปัจจัยบุคคลที่แตกต่างกันของกลุ่มนักศึกษาส่งผลต่อการรับรู้การทุจริตโดยรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในกรณีของแหล่งการติดตามและรับรู้ข่าวสารการเมืองซึ่งมีการรับรู้การทุจริตที่ค่อนข้างเท่าเดิม ในทางปฏิบัติความแตกต่างในการรับรู้การทุจริตอาจจะมีผลต่อนโยบายและกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินได้เพื่อลดปัญหาการทุจริตในวงกว้าง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้เกี่ยวกับการทุจริต ประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต และความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริต และทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริต สรุปได้ดังนี้ ความสัมพันธ์ที่มีทิศทางเดียวกันระหว่างการรับรู้การทุจริตและการยอมรับการทุจริตที่มีค่าสัมประสิทธิ์ที่สูง ($r=.641^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นหมายความว่า การรับรู้ที่สูงขึ้นเกี่ยวกับการทุจริตจะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้คนยอมรับการทุจริตได้มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกันกับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทุจริตกับด้านการรับรู้การทุจริตอยู่ในระดับกลาง ($r=.452^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นหมายความว่า ทัศนคติที่มีการให้ความสนับสนุนหรือเชิงบวกต่อการทุจริตจะส่งผลให้ผู้คนมีการรับรู้การทุจริตได้มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทุจริตกับด้านประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต ($r=.238^{**}$) และทัศนคติต่อการทุจริตกับด้านการรับรู้การทุจริต ($r=.232^{**}$) อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน นั้นหมายความว่า ทัศนคติที่มีการเชื่อมั่นหรือเชิงบวกต่อการทุจริตจะส่งผลให้ประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริตลดลงอย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความรู้ความเข้าใจที่สูงเกี่ยวกับการทุจริต และการยอมรับการทุจริต รวมถึงความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างทัศนคติต่อการทุจริต และการรับรู้การทุจริต อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างทัศนคติต่อการทุจริต และประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต รวมถึงความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างทัศนคติต่อการทุจริต และการรับรู้การทุจริต เป็นความสัมพันธ์ที่อ่อนแอและมีค่าสัมประสิทธิ์ที่ต่ำ นั้นหมายความว่าทัศนคติต่อการทุจริตอาจไม่มีผลต่อประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต รวมถึงการรับรู้การทุจริตอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับความสัมพันธ์ที่มีทิศทางผกผันระหว่างตัวแปรต่าง ๆ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางลบระหว่างการยอมรับการทุจริตกับทัศนคติต่อการทุจริต โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์ (r) เท่ากับ -0.314^{**} ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นหมายความว่าเมื่อนักศึกษามีการยอมรับการทุจริตต่ำลง ทัศนคติต่อการทุจริตมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และความสัมพันธ์ทางลบระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตกับทัศนคติต่อการทุจริต โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์ (r) เท่ากับ -0.189^{**} ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นหมายความว่าเมื่อนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตน้อยลง ทัศนคติต่อการทุจริตมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาที่มีการยอมรับการทุจริตน้อยลง และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตน้อยลง มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติต่อการทุจริตที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปและอภิปรายผล

นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีระดับการรับรู้และทัศนคติต่อการทุจริตที่อยู่ในระดับปานกลางโดยรวม ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลบ่งบอกถึงภาพรวมของสภาพความเชื่อมั่นและมุมมองของนักศึกษาต่อเรื่องการทุจริตภายในสังคมนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครรับรู้ถึงการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะเรื่องการทุจริต ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้กับหน่วยงานภาครัฐ นักศึกษามีการรับรู้ว่าการทุจริตของรัฐบาลมีความซับซ้อนและมีความเสียหายสูงขึ้นไปเรื่อยๆ และไม่มีทางลดลง นอกจากนี้ นักศึกษายังรับรู้ถึงความพร้อมรับผิดหรือเกรงกลัวต่อการทุจริตของผู้นำหรือนักการเมืองที่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับของ Nunkliang, S., & Khumphiranont, S. (2019) ที่ได้กล่าวว่าการตัดสินใจในการตัดสินใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีทัศนคติต่อการทุจริตที่ระดับปานกลาง และมีการรับรู้เกี่ยวกับการทุจริตที่สูง โดยเฉพาะกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตทางรัฐวิสาหกิจ งานวิจัยนี้เสนอภาพรวมเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาในกรุงเทพมหานครต่อการทุจริตทางรัฐวิสาหกิจ สำหรับทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริตเน้นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลและโครงการของรัฐ นักศึกษามองเห็นว่าการทุจริตในโครงการของรัฐมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของภาครัฐโดยมีค่าใช้จ่ายสูงเกินความเป็นจริง นักศึกษาเห็นความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เสนอโดย Seehamart, W., & Wongthanasu, S. (2015) วิเคราะห์ถึงทัศนคติด้านงบประมาณที่รัฐได้เบี่ยงเบนไปยังเอกชนหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ โดยเน้นทัศนคติด้านงบประมาณที่รัฐได้เบี่ยงเบนไปยังเอกชนหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับความรู้และทัศนคติของนักศึกษาที่ระดับมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครในเรื่องการทุจริตโครงการของรัฐ อีกทัศนคติที่นักศึกษามีต่อการทุจริตคือในเรื่องของของขวัญหรือกระเช้าที่มีราคาในวาระเทศกาลต่างๆ เช่น ปีใหม่ ตรุษจีน ฯลฯ นักศึกษามองว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่ใช่เรื่องเสียหายที่ในทางทุจริตมีค่าน้อยที่สุด นอกจากนี้ ยังมีทัศนคติเกี่ยวกับการหาเงินโดยใช้วิธีการเรียกรับ หรือการขอรับบริจาคเป็นค่านิยมที่นักศึกษามองว่าเป็นเรื่องปกติและไม่ได้เกี่ยวข้องกับการทุจริต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Srisawat, N., & Jaruwannakul, O. (2018) กล่าวว่า การทุจริตทางรัฐวิสาหกิจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น การคอร์รัปชันและสังคมไทย และผลงานวิจัยสอดคล้องกับ Sompeng (2020) ได้นำเสนองานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการทุจริตทางรัฐวิสาหกิจของนักศึกษาในสถาบันการศึกษา ซึ่งพบว่า มีปัจจัยหลายองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการทุจริตทางรัฐวิสาหกิจของนักศึกษา ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้รวมถึงปัจจัยบุคลิกภาพของบุคคล เช่น จิตสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการรับรู้ต่อการทุจริต และปัจจัยองค์กรภายใน เช่น วัฒนธรรมองค์กร ความโปร่งใส และการสนับสนุนจากผู้บริหาร นอกจากนี้ยังพบว่าการสื่อสารภายในองค์กรมีผลต่อการทุจริตทางรัฐวิสาหกิจของนักศึกษาด้วย ในสรุปภาพรวม นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีการรับรู้และทัศนคติที่ปานกลางต่อการทุจริต โดยมุมมองและการรับรู้เกี่ยวกับการทุจริตภายในสังคมไทยมีการเน้นในเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตามยังมีความคิดเห็นและทัศนคติต่างๆ เกี่ยวกับการทุจริตที่มีค่าน้อย ที่ไม่ถือว่าเป็นการทุจริต หรือเสี่ยงกับการกระทำผิด นักศึกษามองเห็นความสอดคล้องกับภาครัฐและเชื่อว่าการติดต่อนโยบายการรณรงค์เร็วจึงเห็นความสำคัญในการตัดสินใจให้กับนักการเมือง ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนความรู้และทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริตอาจยังต้องพัฒนาต่อไป เพื่อเสริมสร้างสังคมที่มีความโปร่งใสและปกครองที่เปิดกว้างต่อสิทธิเสรีภาพ

ของประชาชนในการร่วมรณรงค์ต่อสู้กับการทุจริต นักศึกษามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการสร้างสังคมที่เป็นศูนย์กลางสำหรับความโปร่งใสและความเท่าเทียมในการประชาธิปไตย การเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการทุจริตและการเสริมสร้างคุณธรรมอาจช่วยเพิ่มความตระหนักและเข้าใจในเรื่องนี้ได้มากยิ่งขึ้น และอาจส่งผลให้นักศึกษามีบทบาทในการสนับสนุนและสร้างสังคมที่ปลอดภัยและเป็นศูนย์กลางสำหรับความซื่อสัตย์และความเท่าเทียมในสังคม

การเปรียบเทียบนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่ามีความแตกต่างในการรับรู้การทุจริตโดยรวมของนักศึกษา โดยมีปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้การทุจริตของนักศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยเพศ ชั้นปีการศึกษา สังกัดคณะ ประเภทของสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ผลการเรียนรู้ สถานภาพครอบครัว และลำดับการเป็นบุตร ในครอบครัว พบว่า ความแตกต่างในการรับรู้การทุจริตระหว่างกลุ่มปัจจัยที่ต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ของนักศึกษาและการรับรู้การทุจริตโดยรวมในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลลัพธ์นี้ไม่สอดคล้องกับผลวิจัยก่อนหน้านี้ที่พบว่าระบบความคิดและพฤติกรรมด้านสาธารณะไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างในปัจจัยสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยเงื่อนไขอื่น ๆ เช่น ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต และความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริต โดยการวิเคราะห์ผลยังพบว่า ปัจจัยภูมิหลัง (contextual factors) ของนักศึกษาที่แตกต่างกันเช่น ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต การยอมรับหรืออดทนกับการทุจริต มีผลต่อการรับรู้ว่าการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ โดยผลลัพธ์ของวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลวิจัยที่กล่าวถึงระบบความคิดและพฤติกรรมด้านสาธารณะ แต่มีความแตกต่างของปัจจัยสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยเงื่อนไขอื่น ๆ (Sirikul & Intratat, 2014) นอกจากนี้ ยังพบว่าปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต หรือความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริต มีความสัมพันธ์กันที่มากกว่าปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Piyanantisak, P. (2023) ซึ่งพบว่า ทศนคติของประชาชนโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในทุกด้าน ซึ่งรวมถึงด้านความเข้าใจ ทศนคติ ความรู้สึก และพฤติกรรม และสอดคล้องกับงานของ Uthisiphol, N., & Phuttawong, D. (2021) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่มีต่อการยอมรับของประชาชนในงานบริการวิชาการแก่สังคม ในสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีมีความสัมพันธ์ร่วมกันในทุกด้าน ตลอดจนความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในการสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน โดยระดับชั้นเรียนและอายุที่แตกต่างกันส่งผลให้นักเรียนมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะหรือพฤติกรรมเอื้อสังคมของเยาวชนและวัยรุ่นตอนต้น อย่างเช่น เพศการถ่ายทอดจิตสาธารณะของพ่อแม่ การชี้นำด้านความคิดและพฤติกรรมของพ่อแม่ การชี้นำด้านความคิดและพฤติกรรมของครู และอิทธิพลของ (Chete, 2013)

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต ประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต และความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริต รวมถึงทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริต พบว่า ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตมีความสัมพันธ์ระดับต่ำสอดคล้องกับทัศนคติต่อการทุจริต ตลอดจนเชื่อมโยงกับงานวิจัยของ Sirikul & Intratat, 2014) ที่พบว่าปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการรับรู้การทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริตกับทัศนคติต่อการทุจริตมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ ในทางกลับกัน ปัจจัยด้านประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริตและการรับรู้การทุจริตกับทัศนคติต่อการทุจริตมีความสัมพันธ์ระดับอ่อนมีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และทัศนคติต่อการทุจริต ในขณะที่ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตกับความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริตมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sompeng (2020) ที่ชี้ให้เห็นว่าระบบทุจริตที่มีพลังแข็งแกร่งเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ระบบการเมืองและระบบราชการที่มีเกราะกำบัง และภาคประชาชนที่ขาดความเข้มแข็งและขาดผู้นำในการ

ต่อต้านคอร์รัปชันที่แข็งแกร่ง นอกจากนี้ยังมีค่านิยมที่ซ่อนอยู่ในสังคม เช่นค่านิยมในสังคมอุปถัมภ์และการขาดจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคฝังรากลึกที่มีผลกระทบในสังคมที่เกี่ยวข้องกับทุจริต ดังนั้น ผลลัพธ์ของการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตในการเสริมสร้างทัศนคติที่เชื่อมโยงกับการรับรู้และตอบสนองต่อการทุจริต เพื่อเพิ่มความพร้อมและการปกป้องตนเองจากการทุจริต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลวิจัยเชิงปริมาณในงานนี้สามารถใช้เป็นฐานที่ดีในการพัฒนานโยบายและกลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริตในวงกว้างขึ้น
2. สามารถนำผลการวิจัยไปช่วยปรับปรุงการศึกษาในมหาวิทยาลัยด้วยการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตและการสร้างการพร้อมในการปกป้องตนเอง ตลอดจนสามารถเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ในการทุจริตในสถาบันการศึกษาและนำเสนอข้อมูลที่สำคัญสำหรับการวิเคราะห์และการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทุจริต
3. ผลวิจัยนี้ควรถูกนำเสนอและแบ่งปันให้กับผู้บริหารและบุคลากรในสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถส่งเสริมนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันแก้ไขปัญหาทุจริต การอบรมและการสร้างความตระหนักในการจัดการทุจริตอย่างเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาสถาบันการศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมในการปกป้องตนเองจากการทุจริต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นเพียงเริ่มแรกในการศึกษาเกี่ยวกับการทุจริตในสถาบันการศึกษาในภาคกลาง ควรมีการทำงานวิจัยต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาทุจริตอย่างลึกซึ้งและอัปเดตข้อมูลใหม่ๆ เพื่อให้งานวิจัยมีความสอดคล้องและปรับปรุงการป้องกันแก้ไขปัญหาทุจริตในสถาบันการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้การทุจริตกับทัศนคติต่อการทุจริตเป็นเรื่องที่น่าสนใจ อาจพิจารณาการเพิ่มปัจจัยอื่นๆ เช่น ประสบการณ์การศึกษาในสถานศึกษาก่อนเข้ามหาวิทยาลัย หรือประสบการณ์ในการทำงานระหว่างศึกษาต่อเพื่อทราบเพิ่มเติมว่าสิ่งเหล่านี้สามารถมีผลต่อทัศนคติต่อการทุจริตได้หรือไม่
3. ควรมีการทำงานวิจัยในสถานะจริงโดยการสำรวจหรือสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น การสำรวจนักศึกษาในสถาบันการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ผลวิจัยมีความเป็นอิสระและความรู้สึกที่น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

References

- Ardnaree, J., & Utoomporn, N. (2023). *The Development of an Activity Organization Model for Enhance Moral Behavior and Ethics: Honesty for Faculty of Education Students, Dhonburi Rajabhat University*. DRURDI Research for Community Service Journals, 9(1), 1-16.
- Baran, L., & Jonason, P. K. (2020). *Academic dishonesty among university students: The roles of the psychopathy, motivation, and self-efficacy*. Plos one, 15(8), e0238141.
- Chaiyupatham, A. (2018). Development of moral, ethical indicators and practice guidelines to enhance desirable graduates of higher education institutions in the network of higher education institutions in the central region. *Journal of Education Studies*, 46(3), 268-286.
- Chapman, D. W., & Lindner, S. (2016). *Degrees of integrity: the threat of corruption in higher education*. Studies in higher education, 41(2), 247-268.
- Chete, M. (2013). *Knowledge, Understanding and Attitude in Supporting Environmental Conservation Activities and environmental conservation behaviors of students at different grade levels and ages*.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling Techniques* (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Kornpetpanee, S. (2021). Academic dishonesty among university students. *Journal of Educational Research and Evaluation, Burapha University*, 4(1), 143-164.
- Koyram, J., Singsuksawas, P., Buttajarn, P., Chimpalee, P., & Cheurjit, W. (2022). Performance of Duties According to The Principles of Good Governance and Honesty of The School Administrator. *Journal of Humanities and Social Sciences Nakhon Pathom Rajabhat University*, 12(2), 79-88.
- Pantho, T., & Chantuk, P. (2017). Factors influencing attitudes and perceptions towards state science misconduct among 3rd-year university students in Bangkok. *Science Journal of Thammasat University*, 39(3), 99-116.
- Piyanantisak, P. (2023). Knowledge, understanding and attitude towards rights, duties and participation in the administration of local government organizations of the people in Khon Kaen Province. *KKU International Journal of Humanities and Social Sciences*, 13(1), 34-67.
- Pongsuwan, P., Ruaengmaneeya, P., & Pochakorn, P. (2022). Philosophy of Sufficiency Economy and the Sustainable Development of Construction Business Executives' Life Quality in Bangkok. *Journal of Interdisciplinary Innovation Review*, 5(1), 195-210.

- Nakasrisung, V., Triudom, S., & Soisangwan, T. (2017). Promotion of morality and ethics among nursing students in the 21st century. *Nursing Journal of The Ministry of Public Health*, 27, 32-45.
- Nunkliang, S., & Khumphiranont, S. (2019). Perceptions of corruption and ethics promotions for students' citizenship: A case study of Yala Rajabhat University. *Academic Services Journal, Prince of Songkla University*, 30(3), 138-152.
- Oranuch Tumsri, Sudarath Preecha, Panwadee Khumjing, and Lalida Pakamaetavee (2017). The Attitudes and Beliefs in Karma of College Students in Phuket Rajabhat University. *Santapol College Academic Journal*, 3(2), 309-317.
- Pantho, T., & Chantuk, P. (2017). Factors influencing attitudes and perceptions towards state science misconduct among 3rd-year university students in Bangkok. *Science Journal of Thammasat University*, 39(3), 99-116.
- Seehamart, W., & Wongthanavas, S. (2015). Attitudes towards Corruption: A Case Study of the Situation in Thailand. *Thammasat University Research Journal*, 37(2), 1-24.
- Sompeng, C. (2020). Factors influencing state science misconduct among university students: A case study of universities in the central region. *Srinakharinwirot University Journal*, 9(2), 51-64.
- Srisawat, N., & Jaruwannakul, O. (2018). Factors influencing perceptions and attitudes towards state science misconduct among university students in Bangkok. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 34(2), 95-116.
- Sirikul, C., & Intratat, M. (2014). Attitudes of young people's perception of government corruption news: A case study of undergraduate students at Rangsit University. *Journal of Quality of Life and Law Mahidol University*, 9(3), 1-13.
- Thai Academic Integrity Network (ThaiAIN). (2018). *Academic Integrity Guideline for Thai Higher Education Institutions*. Retrieved on 16 July 2023, from https://www.thaiaintegrity.org/home/files/guide/Thai_Academic_Integrity_Guideline.pdf
- Uthisiphol, N., & Phuttawong, D. (2021). The Influence of Attitudes and Perceived News Affecting People's Participation in Community Development in Khlong Hok Subdistrict, Khlong Luang District, Pathum Thani Province. *Academic Journal. Eastern University of Management and Technology*, 18(1), 321-332.